

SURT EL
DIVENDRES

5.

Diputació, 262

Essent nacionalista l'acció que en el nostre poble realisa la Unió, tenen el dret y'l dever de cooperarhi tots els catalans moguts per las aspiracions del Nacionalisme, qualsevolga que sia llur pensar y sentir en materias religiosas, políticas y sociales. (DECLARACIÓ DE LA VII ASSAMBLEA DE LA UNIÓ CATALANISTA).

L'altra denuncia de LA TRALLA

El divendres á la tarda varen personar-se á la nostra redacció tres ó quatre senyors (per cert molt amables) junt ab un sargent de la policia (també molt amable y andalús) y 'ns varen donar la notícia de que venian á recullir els exemplars, clixés, motllos, etz., etz. del número extraordinari de LA TRALLA dedicat á commemorar la gran data de la proclamació de la República independenta de Cuba, notificantnos que estava denunciada la edició.

No 'ls varem poguer servir en tot lo que 'ns demanavan perque la edició estava agotada desde l' matí y no teniam ni un número per remey, á casa.

En cambi, no varem tenir inconvenient en deixarnos recullir els clixés que pesavan com un dimoni.

Per lo que més nos va doldre l' incàutament (be li hem de donar un nom ó altre) dels gravats, va ser perque la Redacció de LA TRALLA teria acordat regalar al Govern de Cuba, els clixés corresponents á la gloriosa bandera cubana y als retrats dels insignes generals cubans y 'l del molt digne President d'aquella República, afortunada germana nostra.

Tot seguit nos varem reunir els que fem LA TRALLA y varem acordar el plan de conducta á seguir devant de la disposició fiscal, y aquests acorts si que 'ls nostres lectors nos han de perdonar que no 'ls publiquém, en atenció á la integritat del nostre personal.

La qüestió es que l' dissapte varem anar á felicitar al simpàtich senyor Cònsul de la gentil República Cubana...

De manera que ja torném á serhi. Enca-re estan pendentes de judici las causes que se 'ns instrueixen y betaquí que n'hi afegim un altra. Tenim més paciencia que diners y ja 's poden amanir els que 'ns la vulguin fer perdre.

Aixó en sério vol dir lo que hem dit ja altres cors y que no 'ns cansarém de repetir: Que sabém ahont aném y perque hi aném; que tenim fé absoluta en nostres ideals de llibertat. Que donarém la vida si convé per ella y que estém disposats á invertir constantment totas las nostres energías y activitats pera que no t'igui l' dia en que poguém veure al poble tot, defensantla aquesta llibertat, que es la bona y la que ha de fersos dignes de formar en la moderna civilisació.

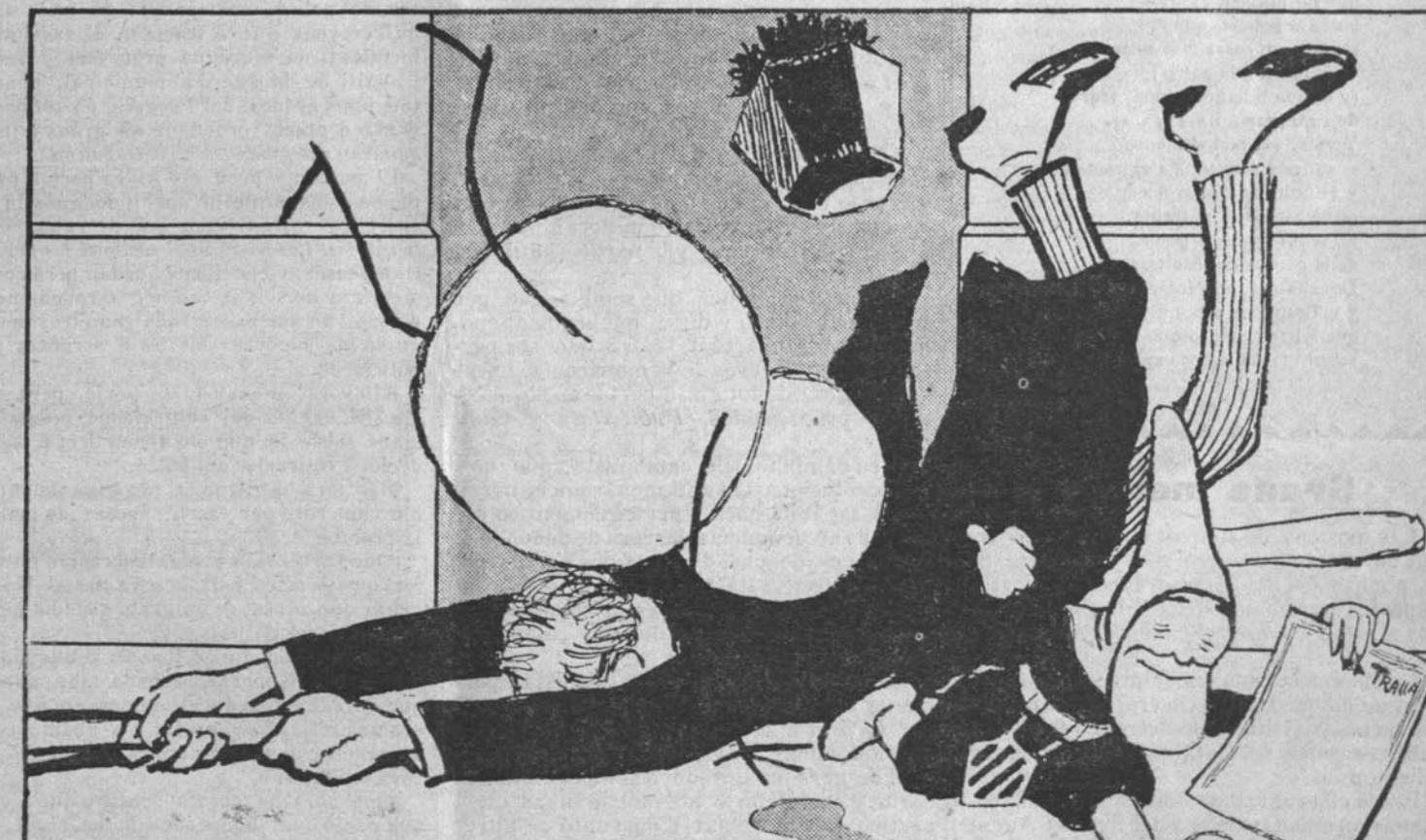
No 'ns volém pas deturar á veure si tenen rahó de denunciarnós y si es de justicia l' perseguirnos. Tampoch ne treuriàm res de tot aixó. Nosaltres no volém distreurens ni perdre temps. Nos hem imposat la misió de fer coneixer la veritat á costa de tot. Volém que l' poble la conegui perque no 's deixi enganyar mai més pels socis aprofittats que tenen l'encàrrec de concitar ódis entre 'ls catalans; volém, una dia y altre, sempre y á tot' hora, escampar la bona nova fent la llum en els cervells y la dignitat en els cors. Volém, finalment, que vingui un dia que no sigui pecat abrassar las banderas, vinguin d'ahont vinguin y sian d'ahont sian, mentres signifiquin progrés y llibertat.

Tenint tanta seyna queda explicat que no 'ns quedí temps pera fixar l'atenció en els obstacles que 'ns pugui posar el secular enemic de la nostra Pàtria.

Contestém com sempre, amichs y germans, ab aquell crit que ho vol dir tot: ¡Visca Catalunya!...

Apúnten

¡¡Fuego!!

Cap á Fransa

Diguim, senyor Villaverde, qué significa, qué's parla, qué hi ha de vritat, contesti, en la protesta que s'alsa de las societats que vetllan per la indústria catalana? Val la pena, es una cosa de verdadera importància, ó es la eterna pedigüeña que sense motius s'exclama? Jo ho ignoro; li confesso, si lo del tractat ab Fransa va de broma ó va de serio, ó ja figura en el pacte de la visita propera que Paris espera ab ansia al objecte de donarnos... alguna admestilla ensucrada. Ni may he gastat malicia, però li soch franch, m'estranxa tota aquesta polsagueria de la indústria catalana, y he de creure la protesta, y he de pensar d'una banda que si el riu suena es fàcil que s'acosti una desgracia, coneguda la pericia dels padrares de la patria, y per això considero que la cridoria que s'alsa es de justicia y la porta una sospita fundada, sobre lo de la visita que's fará a Paris... de Fransa, y que pot dur la ruïna d'alguna industria de casa, porque, senyor Villaverde, la amiga Fransa no bada, y couen de lluny el panyo y ha sentit l'olor de llana d'una nació quixotesca que s'contenta fent gala, y's considera felissa entre techs y coloraynas, encare que sigui a cambi d'una concessió que acaba ab las poquetas indústries que encare tenim a Espanya. Un consol podrà quedarnos si això arriba a confirmarse y veiem desapareixer les indústries de que's tracta, y es que de totes maneras no'n trobarem a las capses, y'n quedarèm una indústria que no sofrirà cap baixa perquè no té complaçencias ni enredos y moixigangas, ni tractats que l'empresoni, y no té amistat... ab Fransa, es l'indústria dels atracos y robos de tota classe, que al últim ha de quedarnos per la vergonya d'Espanya, fins que arribarem a veure qualsevol dia a la Rambla com a vostí se'l despulla deixantlo net de butxacas, mentres li diràl Tarot, ól Barreja ól Sargantana, que no protesti ni cridi buscant policia, que are s'ocupa en coses més serias de benefici a la patria, (y es que li haurán donat ordre de capturar a LA TRALLA). Y vaja, del mal al menos si aquesta indústria s'aguanta, y al últim se desarolla sense molestias ni trabas, no sentiré tanta pena de la pèrdua de les altres. Donchs apa, corrents, depressa, y enllestuinos cap a Fransa, que a Paris, per lo que diuhem, se's hi torna la boca ayqua.

PEP DE LA TRALLA

Grans mercés

Las mostras de simpatia que havém rebut durant tots aquests dies ab motiu de la publicació del extraordinari dedicat a la nostra germana la República de Cuba, nos alentan a seguir el camí que'n hem imposat.

La colònia cubana resident en aquesta capital no ha quedat pas enrera, essent molts les cartas y visitas que havém rebut dels cubans residents a Catalunya oferint-sens y felicitant-nos.

Entre elles agrahím infinitament les entusiastas manifestacions del ilustrat Agent Correspondent de la important Revista de la Habana "El Figaro" al qual desde aquestes columnas testimoniem la nostra simpatia y agrahím, pregantli ho traslati a la redacció d'aquell periódich ilustrat.

A tots els orguens de la premsa nacionalista que 'ns han fet manifestació de simpatia y germanor, als demés periódichs que en bé ó en mal s'han ocupat de la nostra edició y a tots els entusiastas amics y conseqüents llegidors nostres, los hi doném desde aquest lloc grans mercés y ab ellas el testimoni del més coral agrahím de

La Redacció de "La Tralla".

DENUNCIAS...

Als obrers catalans

La intelligencia es un dò natural que ab variat desenrotlllo posseheix tot individuu sà.

Lo saber, los coneixements, la ciència, son uns dons, no nats en l'individuu, puig s'adquireix ab l'estudi lo treball mental y la ajuda cuantitativa de la intelligencia.

D'intelligencia en més ó menys graus ne té tothom.

De saber ó coneixements l'individuu té sols los que ha pogut adquirir.

Però ab la intelligencia que tingui y ab los pochs ó cap coneixements que posseheixi l'home té per rahó natural un saber relatiu, una noció general de tot lo que l'envolta, una opinió reflexe del medi en que viu y una deducció propia de tot lo que pensa. Y d'això se'n diu lo sentit comú.

Obrers catalans, això es lo que vos demano: sentit comú.

Perque capiu ben be lo que avuy vull exposar no os demanaré que esforsem la intelligencia. Per entendrem no caldrà que anyoreu aquellas horas necessàries pera insuirvros, que os ha robat la lluya per la vida y la injusticia que impera.

Penseu y deduhiu per lo que no os falta, per lo que sempre han tingut los fills de aquesta terra: sentit comú.

Sols faré quatre preguntas, en general als que son enemicis, adversaris ó tantots indiferents a las doctrinas del Catalanisme.

¿Es veritat que no sou catalanistas per que teniu altres idees que creyeu millors?

¿Es veritat que tots, sens excepció, protesteu de la manera com sou governats?

¿Es veritat que els que avuy governan sols poden considerar com enemicis seus als que trevallin pera ensorrallos?

¿Es veritat que en totes èpoques los que han tractat de fer obrir los ulls al poble y enderrocar tirantas han sigut sempre perseguits?

Suposo que un si unànim contestarà en aquestas veritats que son axioms.

No es així. Donchs be, apliquem aquestas veritats en los moments actuals y vis i vis dels dos grans moviments, lo republicà y lo catalanista que avuy ns divideixen.

Posém cara a cara lo Govern y l'individuo: aquest, sentintse mal governat, odia al que'l mena, y per llibertarse del jou que sofreix, s'acobla a la idea ó nucle que més garantis li ofereix per deslliurarlo (primera y segona pregunta). Los que governant per sa banda, guiat per l'esperit de conservació, combatirán y perseguirán a la idea ó nucle que consideraran més perillosa y atentatoria a sos corcats principis. (Tercera y quarta pregunta).

Quin es, donchs, dels núcules republicà y catalanista lo verdader enemic del Govern y, per lo tant, el que tenen d'acoblar-se tots los que sentiu l'esperit de millora?

Aném a veurelo, y'l sentit comú que jutgi's fets.

Lo partit republicà, que sembla que per ser revolucionari y dirse públicament enemic del régime actual, tindrà que ser perseguit pels Gòverns de la monarquia, fixeu-se com gosa de tota la llibertat en sos meetings, propagandas, Publicitats y Campanas.

Y en cambi'l nucle catalanista, que no's diu revolucionari ni anti monárquic, mireu com li tapan la boca y perseguixen sos perdidichs ab denuncias darrera de denuncias.

Quin es, donchs, d'aquests dos partits que ab sa creixensa fa tremolar als responsables y mantenedors del estat actual de cosas, engendrador de totes las calamitats que sofrim?

Lo catalanista, sols lo catalanista, perque es un moviment honrat de tot un poble que va dret a la fi que's proposa y que no podrá dominar mai cap Moret enviantli a ferli de gefe un agitador a sou per enlluixarlo y entretenirlo ab moixigangas que'l portin com un remat d'un cantó al altre, perque inconscient se distregui ab cuestions sense importància y no pensi en instruirse ni en millorar son estat social; mentrels los Gòverns ab tota tranquilitat se cambian fentse passar lo turró d'una mā a

l'altra, malversant las suhors del poble a cabassadas y agarrotantlo ab contribucions de tota mena que sembran arreu la gana y la miseria.

Per això no son peseguits los republicans y'ls deixan estar tranquils y fins los ajudan a que tinguin geses y fagin Unions, perque cal que ho entengue be, obrers catalans, tant aquests geses com la Unió Republicana no han trevallat mai pera enderrocar la monarquia, sa feyna es sols la d'entretenir al poble de bona fé que té sentiments republicans.

Y pera això fan que s'acoblin y sols obeheixin a un gefe únic, perque estant segurs d'aquest gefe, ja estan segurs de tot lo que farán los republicans.

Quanta diferència ab lo Catalanisme, de aquí que'l persegueixen, al veure qu'es una forsa que no podrán mai ferse amos.

Per això fan esforços pera destruirlo y ofegar sa veu. Es una lluya de potència a potència que no pot acabar sinó ab la victòria complerta d'un dels contendents.

En lo nostre camp no les hi trobarán mai las masses inquietas que creguin ceges al remader a sou, que les porta a fer el joch del poder que les esclavitz.

Los catalanistas no badan. Cada un es un català que trevalla pera son millorament y sa llibertat y tots junts per la de Catalunya; no s'entretenen los catalanistas ab merendas y Casas del Pueblo; fundan escolas y en elles s'instrueixen y crean una generació ab idees justas y enlayradas.

Veyeu per què es perseguit lo Catalanisme: Perque es l'enemic irreductible de tot lo dolent, lo vell, lo podrit, y tot lo podrit, dolent y vell es lo que avuy defensa pam a pam lo que la corrent de llibertat y vida tart ó d'hora té d'arrebassarli.

La persecució es l'espill de la bondat de una doctrina. Tot partit que fa por als que governen es que defensa la causa del poble.

Obrers catalans, jutjeu vosaltres mateixos y obrint los ulls a la veritat, que sigui'l sentit comú el que vos ensenyil camí de la llibertat y de deslliuransa.

JOAN CALMA

A n'el Progrés Autonomista

Ja deuen estar enterats nostres llegidors de lo ocorregut dissapte passat a n'el Progrés Autonomista.

En conmemoració del tercer aniversari de la proclamació de la República Cubana, dita societat va adornar la balconada que dona al carrer de Jaume I ab un domás ab els colors de la bandera catalana y ab una bandera cubana.

Aquest acte, que solzament representava un cortés sentiment de simpatia envers una nació amiga, que ha emprès el vol cap el camí de la perfecció, ha tret de pollaguera als hidalgos de la meseta que el govern central exporta continuament cap a Catalunya, pera que fassin la nostra felicitat.

En quant nostre guapo ho va sapiguer va destacar de son quartel general un inspector de policia acompañant de tres agents, qui creyent que's tractava d'assaltar una fortalesa, no's cregué prou fort y reclamà l'auxili de la guardia municipal, penetrant tots junts al local del Progrés, en columna cerrada d'atach, ordenant ab grans crits, que quitaran enseguida AQUELLO del balcó.

El conserje prou els hi va portar paper y ploma demanantlo que li dongueix la tal ordre per escrit, com era de rahó; pero.... maranjas! Las palabres el viento se las lleva deurián pensar, y els escrits quedan pera comprobar; y no sols se van negar rodonament si no que van amenassar que si no treyan desseguida las banderas las faria arrencar per la policia.

Allavors fou quan lo conserje, pera evitar que 'ls agents del centralisme possessin sas mans sobre lo que no tenen dret a tocar, se decidió a retirarlas del balcó.

Més tard el guapo se negà igualment a donar cap ordre per escrit, apesar de mantenir la prohibició.

Que tal seria la etzegallada quan no va voler que constés baix la seva firma! No's pot negar que aquest es un gran sistema pera refugir responsabilitats.

Y are entrém a n'el fons de la qüestió.

Es que l'Gobernador bafa tant, que creu que encara estém a n'els temps en que Cuba era una colònia espanyola, y's podia prohibir sense més ni més la pública ostentació de la seva bandera?

Qué no s'ha enterat encare que Cuba es una nació qual independència ha sigut regoneguda per l'Estat Espanyol y per tots els demés Estats del món?

Qué diria si'l President de la República de Cuba manés arriar la bandera espanyola de qualsevol local de la Habana?

¿No ha pensat que are si l'Estrada Palma aixís ho fes, el Gobern d'Espanya no podria dir res? Perque tant dret té la bandera cubana a onejar en un balcó de Barcelona, com la bandera espanyola en un balcó de qualsevol ciutat de Cuba.

Y si la bandera cubana estava enarbolada en el balcó del consulat de Cuba ¿per què no ho podia estar en lo local del Progrés Autonomista?

Però tal vegada ens digui que dita ensenya ofensa sos sentiments monárquichs y patriòtichs.

Però si tal ens digués li faríam las següents preguntes:

¿No recorda haver vist mai la bandera francesa en els balcons d'entitats republicanes el 14 de Ju iol, dia de la festa nacional a la Viena República?

¿Com es que may li ha donat el rampell de ordenar que fos retirada?

¿Com es que apesar de que dita fetxa commemora la gran revolució francesa, que va portar al patíbul al Rey Lluís XVI de la dinastía dels Borbons, els seus sentiments monárquichs may s'han sentit ofesiós?

¿Com es que apesar d'haver sigut causa d'una revolució d'una guerra entre Fransa y Espanya, per haver volgut venir el rey d'aquesta nació a son parent Lluís XVI, guerra que fou desastrosíssima pels espanyols, no s'han ressentit sos sentiments patriòtichs?

No sembla sino que 'ls monárquichs centralistes se guardan son patriotisme pera ferlo servir solzament d'arma pera persegir als nacionalistes catalans.

M. RIU

Una pel·ícula

Ja feya massa temps que reposavam. Ja ho veuen. El número extraordinari de LA TRALLA ha sigut denunciat y recullit (vaja recullit nò, perque ja era agotat), y s'instruixen causa no sabem encare per quin delict, però a la cuenta deu ser molt gros el pecat a jutjar per la furia ab que ha anat la cosa.

Nosaltres vam tenir un espant d'allò més gros. Figürinse que'n's estavam tots tranquil·lis y contents a la redacció, quan tot de cop ¡Pam, pam! Trucan a la porta.—¿Qui hi ha?—Abrau ussteds al Juzgadol!

Es clar, desseguida tots vinga tremolar... Va desseguida!

Entran: un, dos, tres, quatre entre senyors y policies.—¿Qué volian?

—Nò, nada. El número de los pebrets y tomàtechs, y los clixes y demás artefactos.

—S'ha acabat l'arrós.

—¿Qué dice ahora?

—Que no hi han números.

—Bueno, pues, los grabados.

Un mosso que tenim que es grabat de la verola, encare fugí al sentir això.

—Aqui's tenen.

—Uy que pesa!

—Se ha de padecer, hijo.

La cuestió que entre una cosa y altra se ens van emportar la mar de material, y encare per torna vam haver de firmar papers. Vaja, empaperats, vetho aquí.

En vista d'això, la por que'n va venir va ser d'allò més tremenda.

En Vic s'abrossava ab l'Gnom, en Redena s'amagava sota la barba d'en Friboló, en Katalá va perdre les ulleres y en Delclot hi estava amagat a sota. Y no vos dich res de en Pep de la Tralla, que li va disminuir la panxa un ó dos kilòmetres.

A n'aquell mosso grabat no l'hem tornat a veure ab tot y haver posat un anunci al Diluvio.

El cunill del Gnom anava deixant olives en el paviment, en M. Riu estava fent un... apellido y tota la germandat de dibuixants: aquell de la solfa, l'Ostia, en Bó, en Papus y'l seba d'en Guifre se varen amagar a la butxaca de la ermilla del nostre Floras que se sembla molt al administrador.

El bullit era tan gros que'l porter va entrar y va renyar a n'en Riu perque era que feya més gatzara, y li va retreure devant de tothom que un dia va deixar a la escala miserias de cavall que se li havien quedat en els peus.

En Pere B. y en Manau li varen donar la rahó al porter, y llavoras la cosa's va calmar una mica.

En Pere B. y en Manau se mantenian en una actitud seriosa, perque aquests senyors son la nota de respecte de la casa.

Estavam, donchs, ja mitj tranquil·lis, qu

de coneixer que som reaccionaris), y veient que la policia no tornava, nosaltres si que ens posémos a cantar l'Himne Cuba, tot vatorejant a la novella República, la hermosa Cuba, la gentil pubilla americana, exemple de pobles valents y aymants de la verdadera llibertat...
S'ha acabat la pel·lícula.

LLUM

SUSCRIPCIÓ

pera sufragar la multa de 125 pessetas imposta a LA TRALLA.

Quota única, 10 céntims

Suma anterior, 474'40 pessetas.

César Serra. - Santiago

Torruebla. - Francesch Serra. - Santiago Calvet Oriola. - Francisca Tugues. - Joseph Millán Canizá. - Mossén Joan Fivaller E. - Mossén Borrà. - Un anarquista. - Un clergue que prega y trevalla per la llibertat de la terra. - Jaume Fainé. - Anton Vila. - Joan B. Morató. - Joseph M. Morató. - Rafel Morató. - Dolors Morató y Portell. - Lluïsa Portell. - Francesch Olivéras. - Joseph Bonastre. - Baldomer Morató y Pou. - Tomás Morató y Pou. - Dolors Morató y Font. - Matilde Morató y Font. - Un catalanista fins lo moll dels ossos. - J. Vergés. - M. Badia. - B. Romeu. - M. Gómez. - J. Prat. - J. Casas. - A. Solà. - P. Bartoli. - J. Casas. - J. Barrull. - M. Fontanet. - R. Segovia. - F. Freixas. - J. Bayés. - V. Bordas. - R. Urdeix. - J. Piñol. - Ll. Viñals. - M. Sàns. - N. Coderch. - Ll. Teixidor. - E. Millat. - J. Riera. - A. Prat. - J. Grané. - J. Bayó. - D. Gros. - M. Travería. - B. Prat. - P. Gambús. - A. Solà. - J. Manassanch. - E. Manassanch. - Jaume Duñó. - N. Garreta. - B. Bonshoms. - J. Fontanet. - R. Viñas. - P. Borràs. - J. Servat. - A. Marfull. - M. B. - J. Casanova. - F. Rubinat. - Miquel Laporta. - Modest Feu. - Enrich Laporta. - Joseph Coma. - Cristina Mercedes. - Jacinto Laporta. - Jacinto Torra. - Francesch Vergés. - R. Pi y Tomás. - Ramon Navarro. - Rita Busquets. - Joaquim Forgas. - Estanislau Mateu. - Joseph Aleu. - Joan Miserachs. - Joan Camps. - M. Pascual. - Joan Busquets y Fortuny. - Antoni Busquets y Tenas. - Ramon Laporta. - Alfret Laporta. - Francesch Mestres. - Manel Mestres. - Lluís Vergés. - Francesch Coleta. - C. F. - Un graner. - Joseph Pereyra. - J. M. Vich. - David Durán. - J. R. - P. B. - Ll. S. - Jaume Canals. - Antonia Badia. - Gayetá Vilalta. - Agneta Pedrosa. - Joan Munné. - Agneta Virgili. - Maria Carol. - Maneleta Rosich. - Ernestina Huguet. - Maria Llosas. - Tereseta Badia. - Elvira Badia. - Concepció Curet. - Mercé Carbonell. - Quimeta Carbonell.

Vilanova y Geltrú

Joseph Roig Ventosa. - Joseph Carbonell. - Joseph M. Bové. - Gustau Galcerán. - Francesch Pascual. - Joan Farré. - Feliu Ballesté. - Joseph Turull. - Miquel Alimbau. - Joan Solé. - Francesch Casañas. - Anton Comas. - E. Càmellas. - Joseph Soler Compte. - F. Fontanillas. - Jaume Viñals. - Anton Blasi. - Un recon-sagrado. - Ramon Farré. - Pere Escofet. - Anton Carbonell. - Joan Carbonell. - Francesch Carbonell. - Ramon Rovira. - Carbassó del carrer del Bisbe. - Joan Olivé. - Francesch Olivé. - Anton Malgoben. - Marcelo Tenim. - Ramon Per temps. - A. Colledeformes. - J. Robert. - Jaume Romeu. - Un autonomista. - Joan Font Cuadras. - Francesch Miracle. - E. Massons. - Francesch Rosell. - Emilia Rosell. - Tereseta Rosell. - Pere Oliva. - Joan Miquel. - F. Sabatés. - P. Bernal. - J. Diviu. - Emilia Blasi. - Pepet Bové. - Tereseta Nin. - Pere Vidal. - Maria Bové. - Un federal. - Per Catalunya. Total, 491'00 pessetas.

(Seguidr.)

MORTS RESUCITATS

Als periodistas castilas

Una vegada més s'ha posat de manifest llegeresa ab que obran sempre 'ls polí-tics espanyols, y els periodistas castilas. Es veu que com més va més ximple's orna 'l pobre Quixot.

Fa quatre dies que donavan per mort y

enterrat á n'el Catalanisme, y els mateixos que això deyan are surten tots entusiasmats dijent, no que ha resucitat el Catalanisme, sinó 'oh horror! el separatisme, y parlan de crímenes inicios y de locuras separati-stas y demandan ('om á bons hidalgos) al govern que 'ns fuselli y després que venti las cendras perque no quedí rastre d'aques-ta malehida hidra que tantas horas de dormir els roba, ab la vista fixa sempre á la menjadora, que es per ells el supréim ideal.

[Pobres Quixots! Infelis-sos nyébits! Ayu-ns feu riure com ahir ens feyau fásich. Digueunos separatistas, digueunos criminales, digueunos locos, que nosaltres no 'ns enfadarém; primer, perque no valeu la pena, y segon, perque els vostres udols y 'ls vostres insults son precisament la forsa im-pulsora que fará que més aviat ó més tart haguen de regoneixer á la forsa, lo que avuy á la forsa preteneu 'oh, esbirros! ofegar.

De exemples d'aquests la historia d'Espanya n'está farcida.

Sabémos ahont aném; sabémos qui sou, y per això no 'ns prenem en serio las vostras qui-xotadas; encare que no oblidém que sou els genuins successors d'aquests mateixos que recompartintse 'ls infelisos indis mercade-javen ab carn humana y ompliren de sang y llàgrimas unes afraus avans rialleras y tranquilas; d'aquests mateixos que establi-rem en cada poble un estacionero que dispo-sava de la vida y honra de tots sos habitan-tants; d'aquests mateixos que horroritzaren a Méxic y'l Perú ab sos degollaments fets á sang freda, y ab uns críms tant espantoso-s, que l'home's resisteix á créurels; de aquells valents, en fi, com Hurtado de Men-doza, que tallava las mans dels prisoners; com Francisco de Quiñones que 'ls esquar-terava, ó com Alonso Reinoso que 'ls amar-rava á la boca dels canons enjegantlos en-layare, y penjava d'una pica y feya atravesar per una pluja de sagetes lo cos del brau Caupolicán, qui, després de defensar là in-dependencia de la Araucania ab un valor digne dels grans héroes, moria desafiant y maleint á sos aborribles vencedors.

Y aqueixa set de sang y bárbara cruelta pera ofegar las causas més nobles, ha sigut sempre la táctica vostra; que ho diga sinó 'l tribunal de la inquisició llenant á la repugnant foguera á milers d'infelisos sols per lo crím de no esser catòlichs, etz. etz.

Aquella mateixa táctica es la táctica vos-tra d'are, oh ilustres castilas!

Si tot això es cert, si bé sabémos que la mala fé y la maldat son la vostra caracte-ristica, sabémos també que apesar de las vos-tras bravatas, de vostres insults de hidalgo degenerat haveu hagut de regoneixer per forsa la llibertat de tots aquells pobles: un dia al Méxic, al Perú, y últimament á Cuba, Filipinas, Puerto-Rico....

Ahir donava per mort al Catalanisme, ayu-va torneu á dir que ha resucitat. ¡Igno-rants! ¡estúpits! Si formessiu part d'un po-ble mitjanament civilisat y menys idealista, hauriau estudiad á fons el gran moviment na-cionalista, y vos hauriau convensut que enllach de minvar va arrelantse més y més cada dia dins tots els ordres de la vida ca-talana, tant dintre las arts y las lletres, com dintre la part política. Si així ho fessiu, veuriau com tot el jovent catalá que ayu-y puja afanyós de vida nova figura dintre 'l moviment nacionalista.

Pero cá; vosaltres no haveu nascut pera viure la vida de la realitat; com el pobre Quixot estéu destinats á toruar descalabrats y decretips, á pasturar pels herms inmensos de la verge Castella, d'ahont may vos hauriau d'haver mogut pera bé de la Humanitat y de la civilisació.

Vosaltres de la mateixa manera que ayu diheu que havém resucitat, tornaréu demá á dir que som morts y ben morts; més quan això repetireu, nosaltres vos con-testaréu com sempre: los muertos que vos matais gozan de buena salud.

FIBLÓ

Lo de la Controversia

Els representants del Sr. Cuadras de Ma-taró ens diuhem desde 'l Nuevo Ideal que donan per terminada la seva misió deixant l'assumpto al fallo de la opinió pública pel motiu de no volguer acceptar com á jurat al Sr. Comaposada al que proposem nosaltres. En canvi, nosaltres no donem l'as-sumpto per terminat perque deixem en peu la proposició. En quant á esperar el fallo de la opinió pública estem convencuts de que questa ja fa temps que 'l té dictat aquest fallo que per cert no resulta pas favorable al Sr. Cuadras.

Ja 'ns ho vam pensar que tractant ab qui tractem la cosa acabaria en punta.

Els representants del Sr. Llangort

PEGUEU... PEGUEU.

Sembla que 'l nacionalisme ha entrat en una nova època de repressió al istil de quan eram cuatro locos; es denuncia á LA TRALLA, al mateix temps que 's prohibeix un sopar pera commemorar abdós actes la lli-bertat d'un poble, pel mateix motiu fan-treure uns penons dels balcons del Progrés Autonomista, y ab tot això ja 's creuen nostres desgobernats havernos estés la papleta de defunció.

Lo Catalanisme, com ja s'ha dit mil vol-tas, no s'aturarà mai de sa línia marcada, encare que gegantinas trabas s'oposin á son desenrotillo, no es pas cap cosa xorca, á semblansa de cap partit espanyol, com molts creuen; es un moviment apoyat ab fermesa per los drets d'història y naturale-sa ligadas abdues cosas tant fort, que han arribat á formarne una de sola forta, tan forta que no hi ha empentes per poderosas que sian, capas d'aturarlas.

Cada vergassada de nostres junyidors, es una nova llevor que arreu s'escampa, es una propaganda molt més ferma, que la que poguem fer nosaltres ab nostre esforç; ab això, companys trallaires y no trallaires, no vos espanieu pas, cada vergassada un visca á Catalunya, cada cop més fort, ab més verí, ab més intenció, y ells mateixos serán els que ab sos desacerts y repres-sions ens portaran més depressa al dia in-mensament falaguer pera 'l que tots treballém, que 's el que podrém cridar fort ab llibertat completa sense consentiment de ningú, aquell.

VISCA CATALUNYA.....

Joan Jaumandreu.

LOS DOS ESTELS

Eran dos noys.

Jugavan cada diumenge al terrat y vinga-jugar!

Però, quin jugar: ab perill de trencadissa.

A qué jugaven? Als jochs de moda. Are á balas, are á baldufas, are á bolets, are á... aburrirse.

Ja feya temps que hi jugaven á n'aquest derri joch. Pobre quixxall! semblavan ingle-sos ab aquella malaltia: l'spleen.

- Y donchs, ¿qué no jugueu?

- No, senyora: no sabémos á qué.

- Feuse un estel, are que fa ventet.

- Te rahó.

Y 'l diumenge següent ja me 'ls tenen ab los estels als dits y ab ganas d'enlayarlos.

Se 'ls havian fet, dirigits per llurs pares, bastant significatiu: l'un era las quatre bar-ras catalanas, l' altre la bandera royo-gualda.

- A veure quin pujará més!

- Lo meu, home.

- Oh, això ho veurém.

Y a la una, á las dues, á las tres... Ve una ventada y 'ls estels, es dir, l'estel gualdo ana-via volant enllaire. L' altre... no podia móures.

- Què ho fa que 'l meu no pui?

- Ah, noy...

Y estaven tots amohinats, quan varen pujar llurs pares.

- Mirí, mirí pare que 's amunt el meu!

- Lo meu no vol enlayararse. ¿Qué ho fa?

- A veure. Es que te massa cúa. Una cúa pesanta, càrregas insostenibles, massa pés. Tréuni una mica y veurás com pujarà.

Y dirigintse al altre senyor, partidari de la harmoniosa y sus consecuencias, li diugué:

- Veu? lo mateix que en las nacions; ab mas-sa carga no van may endavant: per obrirse pás una nació necessita sols las cargas precisas. Mirí, mirí com puja are l'estel del seu fill sen-se-ta cúa... ab la precisa...

Y vaya si pujarà l'estel de las quatre barras el dia que deixa la qua...

MARIA PELLICER Y SALA

CASTANYAS RURALES

BROSSA DE VALLS

En lo cassinet dels fraternalis corren mals vents.

Allò apoch apoch va esmicolantse, y quan los puntals del municipi s'ensorrin al pés del xàfach K. s'imposarà la gran esquellotada.

Y... ja que 'l periódich que la casa del pueblo subvencionada's permet immiscuirse en assumptos de la Associació catalanista, jo també, abusant d'un dret (que sols es privilegi dels fraternalis), ayu tractaré, encare que ab repugnancia, de cosas que passen en l'interior del cassinet del apat.

No he esbrinat encare 'l motiu, però pùlicament se sap, que 'ls dependents del café de la Unió con-vencional s'han declarat en huelga. ¿Per qué? Ma-las llengües (sens dupte) van diuent que 'ls quefes de la legalidad ó sangre, volent fer economies, han

determinat rebaixar lo jornal dels pobres, mossos y aumentalshi las horas de treball.

Això deu ser una calunya. Això deu ser que al-gun individuo despechado vol ridiculizar als puros, virtuosos y regeneradores de la humanitat.

Els, que indirectament han portat á la miseria als pobres obrers de la localitat; que en mitins y conferencies aconsellaven als treballadors que no fossin víctimes de la explotació dels tiranos burgesos; ells, que sostenen la teoria de que l'obrer ha de guanyar lo necessari pera cubrir las seves ne-cessitats; ells, que als fabricants y patrons los hi han dit esbirros, lladres, esplotadors, granujas y cors de hiena, no pot ser que are ells tractin d'esplotar á mutja dotz: una de mossos de cafè en la ma-teixa mansió del progreso y regeneración popular.

Si això fos cert, seria una infamia y una vilesa; no potser que 'ls que's diuhen REPUBLICANS (obrin molt la boca) hagin pogut transformar fins á arribar al nivell d'aquells ambiciosos y esbirros burgesos.

No potser que Padró, Vives, Oller, Camps, Ber-tran y demás farsants de restaurant, molts ahir federa-rios y avui unitaris, consentin que caygu sobre ells el vergonyós dícteri d'ESPLORADORS DE LA CLASSE OBRERA.

Devant d'aquesta nostra fraternal de la Unió com-mercial, no hi cap més que reproduir lo que diu El Porvenir.

«Así va bien, que el pueblo despierte; estaremos á la mira de lo que resulte.»

ALSA-PRÉM

Valls 27 Abril 1905.

♦♦♦

Port de la Selva

Sr. Director de LA TRALLA.

D'un quant temps á n'aquesta part sembla que 'ls marius vulguin rescabalarse de la gloriosa fama de que van rodejats, y á aytal objecte no fan altra cosa que donar ordres y disposicions arbitrarias á fi de justificar que fan alguna cosa per la patria que's manté á pan y cuchillo.

Més en aquesta població s'ha presentat un cas nou, sense precedents, y bastant raro.

L'Almirall d'aquí no'n té prou de manar y re-menar sense altra rahó que la seva voluntat; ha volgut introduir una novetat, y aquesta es dictar una ordre, publicar un edicte, y després ell mateix infringirlo tirant per terra las seves mateixas dispo-sicions.

¿Qué diu? ¿Qué no ho creu?

Douschs escolti be y se'n convencerá.

Ab la data del 11 d'Abril se fixá en las portas de la Ajudantía de Mirina un e litre en el que, re-frentint al sorteig de las calas para la pesca á la en-cesa y xávegas, se dictavan varias disposicions en los 5 articles de què constava l'edicte de referencia, y'l primer deya:

«El sábado, 22, traerán los patronos á esta Ayu-dantía los roles de las embarcaciones que hayan de usar y número de los boliches.»

Això, per lo clar y terminant, dona á comprender que sent la primera de las disposicions, els que no la cumplissin

nem d'un mode especial al Sr. Cònsul de la República de Cuba, per la amabilitat ab que's digna rebreus.

***

Per la premsa diaria deuenen estar enterats nosaltres llegidors de que la policia cumplint ordres del Governador va fer arriar una bandera cubana que'l Progrés Autonomista havia posat al balcó de son local social.

Relacionat ab aquest fet es lo d'haverse escrit per alguns súbdits cubans á sa Patria pera que allí s'hi fass un meeting de protesta per la conducta de las autoritats espanyolas. En dit meeting s'acordará demanar al President de la República de Cuba que entauli la correspondent reclamació y exigeixi'l castiche dels causants d'un fet que'l cubans consideran una injuria per sa Patria.

***

El President honorari del Centre Catalanista de Santiago de Cuba ha escrit á dita entitat encarregant que's fass un meeting de protesta per la ofensa inferida á la República Cubana al fer arriar una bandera de dita nació que hi havia al balcó del Progrés Autonomista.

***

Nos diuhen que durant la nit del dissapte passat la policia no descansá un sol moment vigilant els restaurants y las Asociacions catalanistas ab l' objecte de vigilar que no's fes cap sopar en conmemoració del tercer aniversari de la independència de Cuba.

Ademés dels policias fixos n'hi havian d'altres que anaven seguint les entitats.

Dos amics que's van trobar al carrer de Fernando do tingueren la següent conversa:

—¿Qué sabs que busca la policia ab tant misteri?

—Sí, busca sopars de duro.

Tant be que'l hauria vingut trobarne un! Perque si á Barcelona 's tiran bombas y's roba ab tot descaro al pich del dia y'ls timadors fan de las seves, deu ser perque ab l'escriví jornal que tenen els policias no deuen poguer sopar més de quatre vegadas, y la debilitat es cosa que, com se sab, no deixa fer res.

***

Llums, taules, cadiress, tinters, plomas, paper, sofà, bandera, nosaltres, tot, tot tremola á la nostra redacció. Y no n'hi ha per menys: figurínse que havem rebut la següent carta que deixém sense retocar pera que serveixi de model:

«Sr. Director de LA TRALLA.

Senyor Director: L'hi agrahiré moltíssim que deixi d'atacar sens solta y volta, en lo diari que vos té dirigeix, d'atacar als carlins.

Aquests tenen malas bromas, de lo que n'han donat proves, y prou podria ser que no fos vosté l'últim que n'hi gastes en alguna.

S. S.—H. F.—Un català CARLISTA.»

Y es clar que tremolém! Perque aquest senyor que amaga'l nom y no diu ahont viu ha de ser molt valent.

Tant que pera donarli ocasió de demostrar la seva valentia publicarémen dintre pocas setmanas un article que tenim en cartera fa algun temps. Se parla dels carlins y cregui que li agradará.

***

Pera que's vegi la gran ssabesa dels sabis tan sabuts de Madrid cerebro de España, y lo molt que se han corregit d'ensá de la desfeta colonial, copiem un tros d'un escrit del Sr. Fiscal del Tribunal Suprem. Diu aixís: «... los delitos cometidos en Fernando Poo han de ser juzgados ante la Audiencia de Las Palmas, y como que la distancia es de 2.800 millas, huelgan los comentarios.»

Jo no sé si's comentaris huelgan. Lo que sé es que qui huela son els sabia-sos lleigadors de Madrid cerebro de España, y que ja comenza á ser hora de que'l catalans els coneixin y obrin com cal.

***

El ministre de la Gobernació ha dit que la crisi agraria s'agrava á Andalusia y que dintre tres mesos serà gravi-sima, perque no sols s'han perdut las culturas, sinó que faltarán llevors pera las seves, lo qual fará qu'compliqui'l problema de las subsistencias en aquella regió per falta de treball.

Tot lo qual no es res més que un toch d'atenció perque's preparin su-cipcions para mantenir als caureos y als baileos. No fo' cas que se'n perdes la mena en la terra de María Zantiqüima.

***

L'altre dia á Russia al embarcar soldats pera anar á morir al escorxador de la Mandurria, un d'ells se va resistir y l'oficial que'l manava li va fer saltar el cervell d'un tret de revólver.

Y l'avi Brusí deya que'l tal oficial cumplió con su deber! [Cafre!]

***

S'ha atansat á nostra redacció una comissió de cubans demanantnos autorisació pera fer una segona edició á Cuba del número extraordinari de LA TRALLA dedicat á conmemorar la proclamació de aquella República. No cal dir que varem agrahir de tot cor aquells desitjos, autorisant gustosos la reproducció.

***

Lo Rector d'aquesta Universitat, lo Dr. Rodríguez Méndez, ha deixat sus ideas d'igualtat pera convertirse en senyor feudal de la plassa de dit centre docent.

Ab motiu de la festa del Centenari del Quixot, efectuada lo matí del dia 9, vegerem son carruatge,

cavalls y demés, apostats tot lo matí al passeig destinat als ciutadans y no de las cavallerías com li corresponia.

¡Ah! á la porta del edifici hi havia un estol de guardias municipals de cavall y de peu de gran gala: suposémos los manaria posarish lo Sr. Batlle pera fer complir las Ordenades municipals.

¿No li sembla, senyor Lluch, que per honrar á un home no hi ha necessitat de deshonrar á tota una ciutat escarnint las Ordenansas aprovadas per tot un Consistori?

***

La recullida del número ha sigut molt general. Moltos de nosaltres corresponials nos escriuen participantnos que'l empleats del Ajuntament varen passar á segrestar números.

¡Per això serveixen els Ajuntaments que elegeix el poble.

¡Vergonya per ells y pels qui'ls votin!

***

He rebut una carta d'hentme que á la Fraternitat de Gracia son bastants els dissatges que s'hi juga fins á les 2 ó les 3 de la matinada.

Una cosa diré al denunciant: y es que tal fet succeeix bastant sovint en altres Fraternitats que no son de Gracia. Així es que lo que'm diu es cosa corrent. No'n fasscas y Pensi que may com are podrá dirse ab més rahó alló de: *entre bobos anda el juego*.

D'una manera ó altra se'ls ha de fer deixar els quartos als obrers.

***

L'ex-regidor Sr. Burrull en lo Casino Provençal Instructivo, avans Casino Colón, jugant al tuti va pegar una bofetada á un obrer.

Aquest Sr. Burrull es un fraterno de primera que á cada moment parla de república, lo qual no priva que's porti á tall de rey abso'ut quan tracta ab obrers y no s'es en època electoral.

Perque ja veurán com quan tindrà ganas de ser regidor tot será amanyagar als mateixos obrers que are bofeteja públicament.

Felicitém á dit senyor per la valentia, y per acabar permeti que li preguntim si tal manera de portar-se l'ha apresa á La Publicidad ó bé á La Dinastía, diari que vosté ja coneix, perque's publicava en el bon temps d'en Planas y Casals y vosté hi estava suscrit.

***

Ab tots els respectes siga dit: Segons notícies el distingit Sr. Fiscal de S. M. en aquesta ciutat anirà á estiuhejar del 15 de Juliol al 15 de Setembre.

Desde are li desitjém bon viatge y li manifestém que sentiriam molt no tornés, donchs á LA TRALLA li convé que'l Sr. Pozzi ocipi in eternum el càrrec que té actualment.

***

El País, de Madrid, diu que'l catalanistas son fruto de la ignorancia y del clericalismo.

Dintre pochs días, senyors estúpits del País de l'Olla, vos vonarem ocasió de provarlo.

Per avuy sols vos dihem: ¡Espanyols! Espanyols!

***

Parlant del sopar que havia de celebrarse en conmemoració de la República Cubana, sopar que fou prohibit per nostre estimat y simpàtich senyor Gobernador civil de la província, diu La Publicidad que més valdria en lloc de tal prohibicions que's portessin al pal als causants de la pérdua de las colonias.

Conformes. Y per nosaltres que no estigan. Encare que tindriam el sentiment (?) de veurerhi en primer terme á tots els homes del esmentat diari.

***

El comers de Barcelona 's creu que ja que ell paga las obras del Port y té una Junta d'obras del Port, que aquésta mana y disposa.

Que'n va d'equivocat el comers de Barcelona.

Qui mana y disposa es la gent d'allà, del cerebro de España.

¿Vol el comers un comprobant?

Allà va.

Desde que's comensaren las obras de la escollera de Llevant que naviers y capitans y marins y práctics reclaman una boya llumenosa que marqui l'extrem mitjorn de la escollera.

Lo Sr. Comandant de Marina, l'enginyer de las obras, la Junta d'obras, las Asociacions nàutica, el nostre colaborador Sr. Fontcuberta en sos escrits El Port de Barcelona, tots á veu plena han demanat y suplicat al cerebro de España que's posés la boya llumenosa á fi d'evitar desgracias.

Y el cerebro com si sentirs ploure.

¡S'haqués demandat el posar una plassa de toros! Comers de Barcelona... ¿Quousque tandem?

Si be, la veritat es que en el pectac d'haver posat sastres y sabaters en la Junta d'obras, en contes de homes de mar, hi portas ben be la penitencia.

D'això no tota la culpa es de Madrid.

***

A cada hú lo seu.

***

La consecuencia fraterna es colossal. Vegin si no. La comissió encarregada de fer las bases pera'l concurs d'aprenents és fraterna, y entre ditas bases n'hi ha possat una que prevé que'l que prenguin part en el concurs han de presentar la fé de baptisme. De manera que'l que siguei batejats ho tindrán tan be com vulguin; però'ls que seguint las pràcticas liurepensadoras que ells predican s'hagin inscrit al Registre civil no podrán pendre part en

La situació actual

El guapo. — Hombre, hombre...
El nano. — Vaya, vaya...

el concurs, perque una cosa es una fé de baptisme y un'altra un certificat del Registre.

¡Oh la consecuencia fraterna!

¡Oh! liurepensament dels fraternos!

¡Clericals! ¡jesuitas! Are sí que crech que la mano oculta de la reacció existeix. Vosaltres deveu formarne part.

VIC y ME.

DE FORA

Granollers

Sr. Director de LA TRALLA.

Que'l catalanistas som entusiastas de l'igualtat es una veritat tant grossa com grossa es la mentida de la construcció de la Casa del Pueblo; y perque ho som no puch menys que dirigirme á n'aqueixos senyors fraternos de la Plaça de la Corona y dirlohi que ja que ells desvergonyidament varen concedir als autonomistas lo titul de la catalanista orden de farsantes acanallados, segons frase de aquell periódich petaner d'aquesta localitat, jo no vull ostentar un calificatiu tan honorífich contrari á l'igualtat sense concedir també á n'ells la republicana orden de farsantes acanallados, honor que s'el tenen ben merescut, perqué respecte á lo de farsantes, son gent que per el seu dir es menjarien clero á cada hora d'apat y en cambi deixan anar fillas sevas al Colegi de las Monjas Carmelitas y noys al del Sagrat Cor de Jesús com aquell consequent del carrer de Santa Elisabet, gent que ab tot el seu republicanisme felicitan al candidat caciquista senyor Barànger per son triomf electoral com aquell de l'altre banda de la riera, gent que posan fanals y llenços al balcó el dia de la celebració del Dogma de l'Inmaculada com aquell fabricant de turrons que vesteix tan cossat y viu á la plassa del Oli, gent que quant no te diners pera pagar trimestres de contribució s'en va ab un parell de fills á cada banda á casa d'en Miquelet de las pistolas, cada cioc per successió, com aquell impressor, clavataire terrissí, quincaller, estanquer, periodista etc. etc.

Y are prou perqué m'allargo massa, y per altre part hi ha mes temps que... ganas de fer la rrrevolució.

PERICO DE LOS PELOTES.

•••

Premiá de Dalt

Sr. Director de LA TRALLA.

Benvolgut senyor Director: Are sí que ha arribat l' hora de tenir avisat algú metje frenopàtic, perque nostre redemptor Barrut de cada dia está més desmanegat, y convé posarli freno, donchs de no ser aixís, d'un moment al altre pot succeir un corrue-cuyteu, que ni tant sols la frenopatia hi siga á temps.

Vegis sino:

Ja recordaré que en la anterior li contava el desmanegament que tingué al fer entrega de la... d'allonsas del dipòsit del matader á un seus redimits, per més que ab escriptura pública consti que es propietat del que cedi el terren ahont està l'escorxador y'l dit dipòsit.

'Donchs aquí té, senyor Director, un altre cas de desmanegament:—Quan s'encausá al feridor de LA TRALLA (del noy que la vent) se llegí al Ajuntament un ofici de quel feridor quedava suspès del càrrec. Donchs are, sens fer llegir l'ofici de restituició, se presentà aquell Barba-Mech al Ajuntament y per més que 'ls regidors li demanaren al redemptor que los llegis la re-titulació, ell se trobava tant desmanegat, que'l regidor no tingueren més remey que protestar de tal intrusió y retirarse del saló.

Já abans d'aquests desmanegaments hi va haver un metje, que al veure que contra'l parer de la comissió d'obres públiques donava permís á un astorrell que refilà mellar que cap canari, perque construis una pareta fora de linea; ja va dir aquell metje: «Les barbas li xuclan el cervell», y que això deu ser veritat ho veym y toquem are mateix, ab motiu de la tradicional festa dels Apòstols, comet cada desmanegament, que tothom del poble diu: «Si la famila no veu que va desorientat, perque á pesar de

MAR VII

Sallent

Sr. Director de LA TRALLA.

Molt Sr. meu: Pera posarlo al corrent de lo que passa en aquesta vila'm prench la llibertat de tornar á escriure.

En primer lloc l'Alcalde malalt y la Junta de reformas socials sens constituirse, y degut tal volta a n'axió la ley del descans dominical hi han quatre ó sis que's proposan ferla abolir burlantse del Sr. Alcalde y de la demés població que ab gust la complia.

Per model de complirla hi ha la Cooperativa, carrer Nou y carrer del Cos, fent excepció del senyor Riera y del Sr. Moreira, que tancan quan los hi convé. Després de botigas de robes hi ha la célebre Mocadoret, que's permet tenir la roba extesa á fora, burlantse dels que tancan y del Sr. Alcalde y no donantseli res que'l agutis el vegín, perque se veu que son molt curts de vista.